

Talelinjer

Besvarelse af samrådsspørgsmål IJ d. 8. maj 2024

Indledning

- Tak for ordet – og tak til Lisbeth Bech-Nielsen for de to samrådsspørgsmål, som jeg nu vil besvare i den rækkefølge, de er stillet.

Besvarelse af spørgsmål I

- Allerefter vil jeg gerne sige, at jeg ser frem til, at forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2025 kommer rigtigt i gang, og jeg har set frem til nogle gode og konstruktive drøftelser.
- Jeg er løbende i dialog med både KL og borgmestrene, og jeg ved godt, at mange kommuner har vanskelige prioriteringer for at få økonomien til at hænge sammen.
- Jeg har selv været borgmester, og ved hvor svært det kan være at få enderne til at mødes, og at der skal foretages svære prioriteringer – både i kommunerne og regionerne. Men jeg tror ikke, der er nogen tvivl om, at denne regering går op i velfærd.
- Med sidste års økonomiaftale blev vi enige om nogle balance-ede og ansvarlige økonomiaftaler, hvor kommuner og regioners servicerammer blev løftet. I aftalen med kommunerne tilførte vi 1,4 milliarder kroner til kommunal velfærd i 2024.
- Oveni det tilførte vi ekstraordinært yderligere en milliard kroner til velfærd i kommuner og regioner. Heraf går de 650 millioner kroner til kommunerne.
- Det betyder, at regeringen har prioriteret cirka to milliarder kroner til kommunal velfærd alene i 2024. Der er tale om et ganske markant løft af de økonomiske rammer.

- Og det kommer i forlængelse af flere års økonomaftaler, hvor jeg i min tid som finansminister har sagt, at pengene skal følge med, når vi lykkeligvis bliver flere børn og ældre.
- Og det er sket i en tid, hvor inflationen har været høj, men vi har altså alligevel valgt at prioritere den kommunale økonomi.
- Som finansminister skal jeg imidlertid også sikre mig, at finanspolitikken er ansvarlig. Sådan sikrer vi, at dansk økonomi og de offentlige finanser også fremadrettet er bundsolide.
- Danmark har været igennem en meget turbulent tid. For ca. et år siden havde vi en inflation på ca. 10 pct. Den højeste inflation i over 30 år. Inflationen er kommet under kontrol, blandt andet som følge af, at vi førte en ansvarlig finanspolitik, hvor vi dæmpede presset på økonomien, men stadig hjalp dem, der var hårdest ramt.
- Men der er fortsat et betydeligt kapacitetspres og mangel på arbejdskraft i dansk økonomi. Det handler om at føre en ansvarlig finanspolitik. Når der er pres på dansk økonomi, er det ansvarligt at sikre, at finanspolitikken ikke risikerer at skubbe for meget til økonomien, så inflationen kommer igen.
- Det er bare for at sige, at vi også skal have øje på kapacitetspresset, når vi forhandler rammen for kommunerne og regionernes økonomi for 2025. Det er det ansvarlige.
- Og det vil et eventuelt højere råderum i 2030 ikke ændre på.
- Så til det første spørgsmål er svaret, at eventuelle kommende ændringer af råderummet i 2030 ikke er det afgørende i forhold økonomaftalerne for næste år. Finanseffekterne, altså finanspolitikens aktivitetsvirkning, påvirkes i 2025 grundlæggende ikke af, hvor mange penge der er i 2030. Finanseffekterne påvirkes derimod direkte af, hvor mange penge vi bruger i 2025. Det er ansvarlig finanspolitik at have det i centrum.
- Jeg har bestemt en forventning om, at vi også i år får nogle gode og konstruktive drøftelser med både KL og Danske Regioner og indgår en god og ansvarlig aftale – hvor vi både investerer i velfærd og får løst nogle af de udfordringer, som kommunerne står med. Men samtidig tager højde for den samlede finanspolitikens virkning på aktiviteten i økonomien.

- Og lad mig minde om, at der helt som vanligt kommer en ny konjunkturvurdering med Økonomisk Redegørelse i maj. Vurderingen af konjunkturerne og de offentlige finanser danner rammerne for økonomiaftalerne. Sådan har det altid været.
- Men selvom den aktuelle konjunktursituation og det aktuelle kapacitetspres sætter en grænse for, hvad vi kan løfte kommunerne og regionernes økonomi med, så ændrer det ikke på, at det er en meget høj prioritet for regeringen, at vi holder hånden under velfærden – og ikke mindst udbygger den.
- Som vi præsenterede i 2030-planen i efteråret 2023, vil vi samlet set prioritere over 32 mia. kr. til velfærd frem mod 2030. Helt konkret afsætter vi 19 milliarder kroner i et basisløft af velfærden, fordi der er behov for flere penge, blandt andet fordi vi lykkeligvis bliver flere ældre. Og så afsætter vi yderligere mindst 12³/₄ milliarder kroner af til at udvikle velfærden.

Besvarelse af spørgsmål J

- Til det næste spørgsmål vil jeg først gøre det klart, at det er i forbindelse med de mellemfristede fremskrivninger, at Finansministeriet laver opgørelsen af det finanspolitiske råderum.
- Finansministeriets mellemfristede fremskrivninger er i en år-række udkommet som en del af Danmarks Konvergensprogram i foråret, der sendes til EU, og også med finanslovsforslaget i august.
- Men i februar i år indgik Europa-Parlamentet og Kommissionen en aftale om nye finanspolitiske EU-regler. De er siden blevet endeligt vedtaget og trådt i kraft. De nye regler indebærer blandt andet, at de hidtidige Stabilitets- og Konvergensprogrammer og Nationale Reformprogrammer er udgået og erstattet af Finans- og Strukturpolitiske Planer. Den første af de planer til EU skal afleveres i efteråret.
- Uagtet, at der ikke længere stilles krav fra EU om at lave Konvergensprogrammer, har jeg fundet det rigtigst, at Finansministeriet fortsat udarbejder en mellemfristet fremskrivning og en opgørelse af råderummet her i foråret. Og det skal være på det grundlag, som er ved at blive udarbejdet til den kommende *Økonomiske Redegørelse* i maj. Så vi har et opdateret billede.

- Der udkommer altså en fremskrivning og et opdateret råderum senere i maj. I beregningen af råderummet indgår en række forskellige parametre. Disse parametre er bl.a. påvirket af politiske beslutninger og samfundsmæssige forandringer. Vi ser fx pt. en øget mobilitet i den internationale arbejdskraft. Det påvirker også dansk økonomi og det råderum Finansministeriet opgør.
- Arbejdet med fremskrivningen, som vi offentliggør her senere på måneden, er endnu ikke færdigt, og jeg har derfor ikke et samlet billede af råderummet.
- Meget peger dog i retning af en opjustering. Dansk økonomi er blevet ved med at overraske positivt, herunder ikke mindst arbejdsmarkedet, hvor beskæftigelsen er fortsat med at stige. Det peger Nationalbanken fx også på. Og det synes jeg er utroligt glædeligt. Der er dog mange faktorer udover beskæftigelsen, der påvirker råderummet frem mod 2030, og som sagt, så har jeg endnu ikke et samlet billede.
- Når det kommer til finanspolitikken på kort sigt – herunder rammerne for økonomiaftalerne – så er mit udgangspunkt fortsat, at vi både skal investere i velfærden og fastholde en sund økonomisk politik. Og det vil sådan set være mit klare udgangspunkt, uanset tallet for råderummet i 2030.
- Lad mig til sidst sige, Finansministeriet vil helt som vanligt også udarbejde en fremskrivning i forbindelse med finanslovsforslaget i august. Til den fremskrivning vil Finansministeriet blandt andet indarbejde den nye befolkningsfremskrivning, som DREAM og Danmarks Statistik forventer at offentliggøre til juni.
- Og derudover hvad der ellers måtte være af nye oplysninger om dansk økonomi og så selvfølgelig regeringens finanslovsforslag for 2025.
- Tak for ordet.